

Betænkning afgivet af Retsudvalget den 13. januar 2022

2. udkast

til

Betænkning

over

Forslag til lov om ændring af retsplejeloven, straffuldbyrdsloven og straffeloven

(Opfølgning på initiativer i handlingsplanen til imødegåelse af udfordringerne med fangeflugter og delegation af afgørelseskompetence i sager om udgang for personer anbragt i hospital eller institution ved dom)

[af justitsministeren (Nick Hækkerup)]

1. Ændringsforslag

Justitsministeren har stillet 3 ændringsforslag til lovforslaget.

2. Justitsministerens præciseringer af lovforslagets bemærkninger

Justitsministeren har anmodet om, at følgende præcisering optages i betænkningen:

Præcisering af bemærkningerne til lovforslagets § 65 a, stk. 4

Aftalepartierne bag flerårsaftalen for kriminalforsorgens økonomi 2022-2025 er enige om at fjerne kravet om håndjemsrapport og registrering i forbindelse med brug af håndjern uden for fængslet, f.eks. i forbindelse med transport, og at der ved brug af håndjern i fængslet alene skal ske registrering uden udarbejdelse af håndjemsrapport.

Initiativet er begrundet i et ønske om, at fængselsbetjente skal have mere tid til at udføre deres kerneopgave frem for at bruge tiden på administrativt arbejde.

Efter de gældende administrative regler skal kriminalforsorgsområdet så hurtigt som muligt udarbejde en håndjemsrapport i Klientsystemets håndjems- eller sikringscellemodul ved anvendelse af håndjern.

Det følger af de specielle bemærkninger til den foreslåede § 65 a, stk. 4, at der ikke vil blive indført en tilsvarende pligt til at udarbejde håndjemsrapport på baggrund af håndjemsbelæggninger efter de foreslåede regler i straffuldbyrdslovens § 65 a.

Der forudsættes i lovforslaget, at der i stedet fastsættes regler om registrering af brugen af håndjern efter den fore-

slåede § 65 a, stk. 1, om anvendelse af håndjern ved den indsattes enkeltstående fravær fra lukkede fængsler og arrester.

På baggrund af den politiske aftale af 15. december 2021 om flerårsaftalen for kriminalforsorgens økonomi 2022-2025 vil der ikke – som ellers forudsat i lovforslaget – blive fastsat regler om registrering af brugen af håndjern efter den foreslåede § 65 a, stk. 1.

Da initiativet er begrundet i et ønske om at skabe mindre administrativt arbejde for fængselsbetjentene vil der tilsvarende ikke blive fastsat regler om registrering af brugen af håndjern efter den foreslåede § 65 a, stk. 2.

Baggrunden herfor er, at afgørelser efter den foreslåede § 65 a, stk. 2, muliggør anvendelse af håndjern ved ophold uden for cellen for en periode på op til 4 uger, hvorfor en nødvendig brug af håndjern vil kunne få et mere rutinemæssigt præg i den pågældende afgrænsede periode. Det vil derfor medføre et unødigt højt ressourceforbrug, hvis der skulle stilles krav om registrering af enkelte håndjemsbelæggninger efter denne bestemmelse.

Som det følger af lovforslaget, vil de almindelige forvaltningsretlige regler, herunder forvaltningsloven og forvaltningsretlige grundsætninger, finde anvendelse. En afgørelse om anvendelse af håndjern efter den foreslåede bestemmelse i § 65 a, stk. 2, skal således leve op til forvaltningsretlige krav om f.eks. klagevejledning og begrundelse.

Proportionalitetsprincippet skal i den forbindelse være iagttaget både i forhold til iværksættelse af foranstaltningen, samt i forhold til fastsættelsen af den periode, hvor foran-

staltningen skal gælde. Foranstaltningen skal ikke opretholdes længere tid, end det er nødvendigt.

Det hensyn, der ligger bag flerårsaftalens del om registrering af håndjersbrug i fængslet, ses imødekommet derved, at der efter § 65 a, stk. 2, skal træffes en afgørelse om anvendelse af håndjern i en periode ved ophold uden for cellen, som skal leve op til forvaltningsloven, og at kriminalforsorgen løbende skal være opmærksom på ikke at opretholde afgørelsen i længere tid, end det er nødvendigt.

Ovenstående bemærkninger vil herefter skulle lægges til grund ved administrationen af loven.

Justitsministeriet påtænker i øvrigt at lægge op til en fjernelse af kravet om at udarbejde håndjersrapport ved brug af håndjern efter den gældende bestemmelse i straffuldbyrdeslovens § 65 – og erstatte det med registreringskravet i fængslerne efter flerårsaftalen – i forbindelse med et kommende lovforslag om opfølgning på flerårsaftalen for kriminalforsorgens økonomi 2022-2025.

3. Indstillinger

◇

Liberal Alliance, Alternativet, Kristendemokraterne, Sambandsflokkurin og Javnaðarflokkurin havde ved betænkningssafgivelsen ikke medlemmer i udvalget og dermed ikke adgang til at komme med indstillinger eller politiske bemærkninger i betænkningen.

En oversigt over Folketingets sammensætning er optrykt i betænkningen.

4. Politiske bemærkninger

<Parti/partier>

◇

<Parti/partier>

◇

5. Ændringsforslag med bemærkninger

Ændringsforslag

Af *justitsministeren*, tiltrådt af ◇:

Til § 1

1) I § 748 a, stk. 3, der bliver stk. 4, ændres »stk. 2« til: »stk. 3«.

[Konsekvensændring]

2) I § 775, stk. 4, indsættes efter »§§ 65«: », 65 a«, efter »66« indsættes: »samt regler udstedt i medfør af § 65 b«, og »håndjern og sikringscelle«

ændres til: »håndjern, sikringscelle og øvrige sikringsmidler«.

[Anvendelse af håndjern og andre sikringsmidler over for varetægtsarrestanter]

3) I § 785, stk. 2, 1. pkt., ændres »§ 748, stk. 2« til: »§ 748 a, stk. 3«.

[Konsekvensændring]

Bemærkninger

Til nr. 1

Det fremgår af retsplejelovens § 748 a, stk. 3, at retten kan tillade, at anklageren deltager i et retsmøde ved anvendelse af telekommunikation med billede, hvis betingelserne i stk. 2 er opfyldt.

Ved lovforslagets § 1, nr. 1, foreslås der indført et nyt stykke i retsplejelovens § 748 a. Stk. 2-4 bliver herefter stk. 3-5.

Henvisningen til stk. 2 i lovens § 748 a, stk. 3, der bliver til § 748 a, stk. 4, skal som en konsekvens heraf ændres til en henvisning til stk. 3.

Til nr. 2

Det fremgår af retsplejelovens § 775, stk. 4, at bestemmelserne i §§ 65 og 66 i lov om fuldbyrdelse af straf m.v. om anvendelse af håndjern og sikringscelle finder tilsvarende anvendelse på varetægtsarrestanter.

Det foreslås, at bestemmelsen i den foreslåede § 65 a samt regler udstedt i medfør af den foreslåede § 65 b, jf. lovforslagets § 2, nr. 1, også skal finde tilsvarende anvendelse på varetægtsarrestanter.

Det bemærkes hertil, at det i lovforslaget allerede er forudsat, at der i medfør af retsplejelovens § 776 vil blive fastsat regler om, at bestemmelsen i § 65 a også vil finde anvendelse for netop varetægtsarrestanter, jf. Folketingstidende 2021-22, A, L 77 som fremsat, side 9 og 25.

Justitsministeriet har fundet det rigtigst, at dette fastsættes ved lov.

Ændringen vil derudover medføre, at regler udstedt i medfør af den foreslåede § 65 b tilsvarende vil finde anvendelse over for varetægtsarrestanter.

Der henvises til lovforslagets § 2, nr. 1, og bemærkningerne hertil.

Til nr. 3

Det fremgår af retsplejelovens § 785, stk. 2, 1. pkt., at bestemmelserne om beskikkede forsvarere i kapitel 66, § 746, stk. 1, og § 748 a, stk. 2, samt bestemmelserne i kapitel 91 om sagsomkostninger finder tilsvarende anvendelse på den beskikkede advokat.

Ved lovforslagets § 1, nr. 1, foreslås der indført et nyt stykke i retsplejelovens § 748 a. Stk. 2-4 bliver herefter stk. 3-5.

Henvisningen til § 748 a, stk. 2, skal som en konsekvens heraf ændres til en henvisning til § 748 a, stk. 3.

6. Udvalgsarbejdet

Lovforslaget blev fremsat den 10. november 2021 og var til 1. behandling den 26. november 2021. Lovforslaget blev efter 1. behandling henvist til behandling i Retsudvalget.

Oversigt over lovforslagets sagsforløb og dokumenter

Lovforslaget og dokumenterne i forbindelse med udvalgsbehandlingen kan læses under lovforslaget på Folketingets hjemmeside www.ft.dk.

Møder

Udvalget har behandlet lovforslaget i <3> møder.

Hørings svar

Et udkast til lovforslaget har inden fremsættelsen været sendt i høring, og justitsministeren sendte den 13. september 2021 dette udkast til udvalget, jf. REU alm. del – bilag 433 (folketingsåret 2020-21). Den 10. november 2021 sendte justitsministeren høringssvarene og et høringsnotat til udvalget.

Bilag

Under udvalgsarbejdet er der omdelt <7> bilag på lovforslaget.

Spørgsmål

Udvalget har under udvalgsarbejdet stillet 5 spørgsmål til justitsministeren til skriftlig besvarelse, som ministeren har besvaret.

Bjørn Brandenburg (S) Jeppe Bruus (S) Julie Skovsby (S) Kasper Roug (S) Rasmus Stoklund (S) Annette Lind (S)

Karina Lorentzen Dehnhardt (SF) Lisbeth Bech-Nielsen (SF) Samira Nawa (RV) nfm. Susan Kronborg (RV)

Rosa Lund (EL) Søren Søndergaard (EL) Aaja Chemnitz Larsen (IA) Aki-Matilda Høegh-Dam (SIU) Leif Lahn Jensen (S)

Sikandar Siddique (FG) Preben Bang Henriksen (V) Jan E. Jørgensen (V) Anne Rasmussen (V) Karsten Lauritzen (V)

Morten Dahlin (V) fmd. Michael Aastrup Jensen (V) Kristian Pihl Lorentzen (V) Peter Skaarup (DF) Karina Adsbøl (DF)

Marcus Knuth (KF) Britt Bager (KF) Pernille Vermund (NB) Simon Emil Ammitzbøll-Bille (UFG)

Liberal Alliance, Alternativet, Kristendemokraterne, Sambandsflokkurin og Javnaðarflokkurin havde ikke medlemmer i udvalget.

Socialdemokratiet (S)	49	Frie Grønne, Danmarks Nye Venstrefløjsparti (FG)	3
Venstre, Danmarks Liberale Parti (V)	39	Alternativet (ALT)	1
Dansk Folkeparti (DF)	16	Kristendemokraterne (KD)	1
Socialistisk Folkeparti (SF)	15	Inuit Ataqatigiit (IA)	1
Radikale Venstre (RV)	14	Siumut (SIU)	1
Enhedslisten (EL)	13	Sambandsflokkurin (SP)	1
Det Konservative Folkeparti (KF)	13	Javnaðarflokkurin (JF)	1
Nye Borgerlige (NB)	4	Uden for folketingsgrupperne (UFG)	4
Liberal Alliance (LA)	3		